

در آن خواص نادعلی را ذکر نموده است؛ ۸ کیفیت ختم صلوات. در این رساله از شیخ بهایی و اربیعین وی نقل شده است. [الذریعة ۱۴۱۸]

قم؛ کلیپگانی؛ شماره نسخه: ۵۵۵۷-۲۷/۲۲۷

آغاز: توسعه رزق و توانگریست و آن سی و هفت ختم می باشد
الاول ختم آیه شریفه من یتق الله يجعل له مخرجاً و یرزقه من
حیث لا یحتسب و من یتوکل علی الله؛ انجام: نهم اقرار می کنید
بموت و حال آنکه مهیا نمی شوید از برای آن دهم دفن می کنید
مرده های خود را و عبرت نمی گیرید پس از اینجهت است که
مستجاب نمی شود دعای

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا،
۷۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۳-۱۷۰۲]

● **ختومات و ادعیه / دعا / فارسی**

xotūmāt va ad'īye

در خواص آیات و سور برای قضای حوائج، مؤلف در این کتاب از شیخ و سید بن طاوس و علی بن عبدالعالی کرکی نقل دارد.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶/۳

آغاز: باب لحصول المطالب و قضاء الحوائج. بسمله. بحق بسم الله
الرحمن الرحیم شب دوشنبه در وقتی که مردم بخواب باشند ابتداء
کرده تا دوازده شب هر شب هفتصد و هفتاد مرتبه بخواند و بوی
خوش؛ انجام: شد او اضبط فی قلنسوتک فانک مخفی عن نظر
الاشرار و الاعداء و قطاع الطریق بحول الله و قوته و هذا العمل
مجرب است ... بجهت الرجال این آیه را باین نحو بمشک و
زعفران بطاس بنویسد و بگلاب بشوید و بخورد ... (باب لحدل
المربوط ایضا)

خط: نسخ و نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد:
تیماج قهوه ای، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۱۸۸-]

● **ختومات و زیارات و ادعیه و طلسمات / دعا / فارسی**

xotūmāt va zīyārāt va ad'īye va telesmāt

تهران؛ ملکت؛ شماره نسخه: ۶۴۱۰/۲

آغاز: روایت است از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله که
اگر کسی خواهد که حضرت را در خواب ببیند؛ انجام: ما شاء
الله کان و صلی الله علی محمد و آل محمد و سلم تسلیما کثیرا
کثیرا

بی کاه، تا: قرن ۱۱، کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن مشکی، ۱۷۱گ
(۱۹-۱۹۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۰/۵سم [ف: ۹-۳۷۱]

مشتمل بر فوائدی در بیان دعاهای روزهای هفته، ختومات و سور
قرآن، خواص و فوائد آن در بیان حصول مطالب و یر آمدن
حوائج؛ بی کاه، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «ص»؛ کاغذ:
فرنگی شکری، جلد: مقوایی با روکش تیماج تریاکی، ۱۳گ
(۱۱-۲۳پ)، ۲۳ سطر (۱۵×۸/۱)، اندازه: ۲۱×۱۴/۵سم [رایانه]

● **ختومات سوره های قرآنی / دعا / فارسی**

xotūmāt-e sūre-hā-ye qor'ānī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۱۸/۱

آغاز: قسم اول در ختیمات سوره های کلام الله و خاصیت و
برکت هر یک؛ انجام: المعوذتین که ختم کتاب مبین ختم وی
بجهت ابطال سحر و امان از ان هفتاد و پنج بار باید خواند
خط: نسخ، بی کاه، تا: ۲۴ محرم ۱۲۹۲ق، کاغذ: فرنگی شکری و
نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف:

۱۵-۴۲۳]

● **ختومات شعری / علوم غریبه / فارسی**

xotūmāt-e še'ri

این مجموعه رباعیاتی است که برای حاجات مختلف هر یک از
آنها را یک یا چند مرتبه باید خواند.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶/۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد:
تیماج قهوه ای، ۳۰گ (۲۱۵-۲۲۹پ)، ۱۷ سطر (۱۶×۹)، اندازه:
۲۱×۱۵سم [ف: ۱۸۸-]

● **ختومات مجربه / دعا / عربی و فارسی**

xotūmāt-e mojarabe

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-
1632)

رساله مفصلی است در بیان ختم های تجربه شده که برای روای
حاجات و دفع مصایب و آفات مفید هستند. در چند «باب»:
عنوان باب هایی که در این نسخه موجود است: ۱. توسعه رزق و
توانگری، شامل شصت و هفت ختم؛ ۲. بیان ختم و آداب
مجرب که مداومت کردن بر آنها محفوظ می باشد از بلیات و
دفع شداید، شامل سی ختم؛ ۳. بیان ختم و اورادی که به جهت
دفع اعدای و هلاکت ایشان وارد شده، شامل پنجاه ختم؛ ۴. بیان
ختوم و اورادی که برای دفع سحر، شامل شش ختم؛ ۵. بیان
ختوم و اورادی که برای دفع بیماری و شفای آن، بیست ختم؛ ۶.
بیان ختم و اوراد اداء دیون، بیست دعا؛ ۷. بعضی خواصات
مجرب و اسرار کلمات تامات که از جبرئیل امین صادر شده (و

فهرستگان نسخه های خطی ایران (نخ)؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

● **خُلسَةُ الْمَلَكُوتِ = الخُلعية / فلسفه / عربی**

xulsat-ul malaküt = al-xal'iyya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری

mirdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

بحث فلسفی پیچیده‌ای است درباره اثبات دهرکه همان اثبات حدوث عالم است و نگارنده مدعی است در مکاشفه‌ای با عده‌ای از قدسین منطقیین به گفتگو نشسته و این بحث را با آنها در میان گذاشته است. در این رساله گفته‌های بعضی از فلاسفه رد شده است. دو شرح است با عناوین «خُلسَةُ الْمَلَكُوتِ» و «ترشیح» و «خُلسَةُ قَدَسِیَّة» و «عقد» و «توفیه» و «حکومة».

آغاز: سبحان فائق العدم فاطر الوجود واهب الغرائز بالفضل و الطول مانع الفطر بالمجد و الوجود فاعل الذوات میدع الماهیات انجام: اذا یظنون بالفلاسفة المتهوسین فی جاهلیه الفلسفة و فجاجة الصناعة انهم یتأثلون حیث هم فی محاولة تصحیح الحدوث الزمانی.

چاپ: در حاشیه قیسات او چاپ شده است؛ همچنین جدا همراه با چند رساله دیگر او به اهتمام عبدالله نورانی در سال ۱۳۸۱ ش نیز چاپ شده؛ مشار عربی، ص ۳۳۷؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۴ق، وزیری، ۶۵ص (صص ۱-۶۵) در هامش [الذریعه ۲۴۰/۷؛ دنا ۹۹۳/۴ (۹ نسخه)]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲/۴۱۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کاه، تا: قرن ۱۱ و در حیات مؤلف؛ مصحح، با امضای بلاغ به خط مؤلف، محشی باعنوان «منه مدظله»؛ تملکی به سال ۱۰۱۶ و یادداشتی درباره افیون؛ جلد: مقوی، ۳۷گ (۲۸پ-۶۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۶۵۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۸۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کاه، تا: قرن ۱۱؛ در ۲پ معنی رصد و تناظر و در ۱۹ر تا ۲۱پ ساعات و آداب قضاء حوائج و ظهور و خفای برخی کواکب از میرزا مظفر منجم دیده می‌شود؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۷گ (۲پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۹×۱۲/۵سم [ف: ۳۶۱]

۳. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۴۹/۲

آغاز: من جملة وقائع العظمی التي ابتدرت لسیدنا ... امیر محمدباقر الداماد عفی الله عنه فی یوم المیعاد. بسم الله ... و به ثقتی و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. انی ذات یوم من ایام شهرنا هذا و قد کان یوم الجمعة ۱۴ شهر رسول الله شعبان المکرم لعام ۱۰۳۰ من الهجرة المقدسة کنت فی بعض خلواتی اذکر ربی فی تضاعیف اذکاری و اورادی باسمه الغنی؛ انجام: فرجعت الی ارض التبار و کورة البوار و بقعة الزور و قرية الغرور تارة اخرى خط: شکسته نستعلیق، کاه صفی الدین محمد حسنی حسینی

عبدالوهابی، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۲۱-۲۲)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۷سم [ف: ۴۰-۴۴۰] ۴. یزد؛ سوزیدی؛ شماره نسخه: ۹۱/۱
خط: نستعلیق، کاه شاه محمد بن محمد زمان میدی، تا: ۱۰۷۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۱-۷۵] ۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۶۸۸/۱
خط: نستعلیق، کاه: محمد رفیع بن ملا ابوعلی طالقانی قزوینی، تا: جمادی الاول ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۴۶گ (۹پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۸×۱۲سم [ف: ۵-۳۳۴] ۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۴۵

آغاز: بسمله و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. انی ذات یوم من ایام شهرنا هذا و قد کان یوم الجمعة رابع عشر شهر رسول الله شعبان المکرم لعام ۱۰۲۳ من الهجرة المقدسة کنت فی بعض خلواتی اذکر ربی فی تضاعیف اذکاری و اورادی باسمه الغنی فاکرر یا غنی یا غنی مشدوهاً بذلك عن کل شیء الا عن التوغل فی حریم سره و الامحاء فی شعاع نوره؛ انجام: و اخرج عن صفح قطر الوجود رأساً اذ قد ودعتی تلك الخلسة الخالصة شیفاً حنوناً الیها و خلقتی تلك الخطفة الخاطفة تائفاً لهوفاً علیها رجعت الی ارض التباد و کورة البوار و بقعة الزور و قرية الغرور تارة اخرى. م ح ق ره

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کاه، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۱۰۲پ-۱۰۳ر)، اندازه: ۲۴/۵×۱۲سم [ف: ۲۰-۳۹۴]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض: ۹۸۰۴

خط: نسخ، بی‌کاه، تا: ۱۲۱۵ق [الفبائی: ۲۳۹]

۸. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰/۹

آغاز: برابر؛ انجام: فسبحان الواسع العظیم الخلاق الحکیم بیده ملکوت کل شیء و الیه رجوع کل شیء و هو بکل شیء بصیر. خط: نستعلیق، کاه: علی اصغر بن ملا خلیل اردبیلی، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۵۷پ-۶۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۱۳/۵سم [ف: ۴-۲۱۵]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۲

خط: نستعلیق، کاه: قوام الدین بن میرزا نظام حسینی حسنی، تا: چهارشنبه ۲ ربیع الاول ۱۲۶۴ق، برای میرزا عبدالصمد؛ محشی با نشان «منه، ص، نهایی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۹گ (۵۲پ-۹۰ر)، ۱۵ سطر (۱۴×۷)، اندازه: ۲۱×۱۴/۵سم [ف: ۳۴۱]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۰۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاه: علی (اکبر) بن محمد رضی تفریسی، تا: ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۳۲پ-۷۹ر)، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: ۵-۱۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۵۷/۴

خط: نسخ، بی‌کاه، بی تا [فیلم‌ها: ۲-۲۷۱]

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

به الخلية ← خُلسة الملکوت

● الخلية الثانية = الخلية الملکوتية / عرفان و تصوف /

عربی

al-xal'īyyat-ul t̄ānīya = al-xal'īyyat-ul malakūtiya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-
1632)

شرح جریان مشاهدات و مکاشفات مصنف در یکی از خلوات و به اصطلاح عرفا پس از خلع بدن و در حال خلسه. تاریخ آن خلسه طبق تصریح وی در دیباچه جمعه ۱۴ شعبان ۱۰۲۳ ق است که پس از مداومت ورد یا غنی و یا مغنی دست داده بود است. در الذریعه (۲۴۱:۷) تاریخ آن آدینه ۱۶ شعبان ۱۰۲۳ آمده و دارد که آن در سلافة العصر ص ۴۸۷ به چاپ رسید.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و صلواته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و بعدانی ذات یوم من ایام شهدنا هذا و قد کان یوم الجمعة رابع عشر شهر رسول الله شعبان المکرم لعام ۱۰۲۳ ...
انجام: رجعت الی ارض التبار و کورة البوار و بقعة الزور و قرية الغرور

چاپ: هنری کربن آن را در یادنامه ماسینیون (چاپ ۱۹۵۶ دمشق ۳۷۸:۱ - ۳۳۱) با دیباچه و ترجمه و شرح آن به فرانسه به چاپ رسانده است.

[الذریعة ۲۴۱/۷؛ ریحانة الأدب ۶۱/۶؛ حکیم استرآباد ۱۴۰؛ رقم ۱۱۶۸؛ دنا ۹۹۴/۴؛ الفوائد الرضویه ۴۲۴]

● الخلية الاولى / عرفان و تصوف / عربی

al-xal'īyyat-ul ulā

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-
1632)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۰۱۱ ق

نخستین خلسه میرداماد، واقعه‌ای است که بین النوم و اليقظه در رمضان ۱۰۱۱ پس از نماز عصر به هنگامی که در مدینه الایمان (=قم) به سر می‌برده برای او رخ داده و حرز مذکور در این خلیعه به او تعلیم شده است (تمام حرز = که نام معصومین و یاران نزدیک ایشان در آمده - در رساله یاد شده است).

آغاز: و من لطائف ما اختلست و اختطفته من الفيوض ... حیث کنت بمدینه الایمان حرم اهل بیت رسول الله (ص) ... فی بعض ایام شهر الله الاعظم ... قد غشيتی ذات یوم.. شبه خلسه ... فاریت فی سنتی نوراً شعثانیا..

انجام: فانتبهت من سنتی متلفها ... فلقد کانت هی اليقظه الحقه ... و ما لندی الجماهير يقظة فهی هجعة عندها و لقد کانت هی الحیوة الصرفة و ما عند الاقوام ... فهی موته بالنسبة اليها م ح ق.
[الذریعة ۲۴۱/۷؛ ریحانة الأدب ۶۱/۶؛ دنا ۹۹۳/۴؛ الفوائد الرضویه ۴۲۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۶/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کاء، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج نیلی، ۱۰۸ گ، ۱۵ و ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۱۲/۵ سم [ف: ۲۳ - ۵۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۳۷/۱۰

آغاز: برابر؛ انجام: و الحمد لله رب العالمین وحده حق حمده (الی هنا صورة رقه الشريف المقدس و خطه الایف الاقدس اقدس ادام الله بركات انفس اجتهاده ... حرره ... ابن مراد عادل الاردستاني)

خط: نسخ، کاء: ابوالفتح گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ محشی به خط میرداماد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ص ۲ (۴۶۴-۴۶۵)، ۱۲ سطر (۱۵×۸/۵)، اندازه: ۲۴×۱۶ سم [ف: ۸ - ۴۳۵]

۳. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۵۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش (۸۲۰۱) M 140؛ بی‌کاء، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ص ۱ (۱۴۲) [عکسی ف: ۳ - ۴۲۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۷۲/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه رایلند منچستر شماره 97 P. (۶۸۶)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کاء، تا: قرن ۱۲ [قیلمها ف: ۳ - ۱۳۱]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۶۴/۷

خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تاء؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲ گ (۱۲۱-۱۲۲)، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۵)، اندازه: ۱۷/۵×۱۰ سم [ف: ۳۸۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۶/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کاء، تا: قرن ۱۱؛ دو فقره حاشیه توضیحی است از مؤلف با نشان منه؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، اص (۱۲)، اندازه: ۲۲×۱۳ سم [ف: ۲۲ - ۷۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۳۷/۴

خط: نسخ، کاء: ابوالفتح گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه دام ظلّه العالی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲ گ (۲۵۶-۲۵۷) (۲۵۷-۲۵۸)، ۱۲ سطر (۱۵×۸/۵)، اندازه: ۲۴×۱۶ سم [ف: ۸ - ۴۳۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۳۷/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۱۱؛ ص ۲ (۱۲۵-۱۲۶)، اندازه: ۲۰×۱۳/۵ سم [ف: ۳۲ - ۱۷۴]

۴. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۲۸

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M140 ۸۲۰۱؛ خط: نسخ، بی‌کاء، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ص ۱ (۸۱) [عکسی ف: ۳ - ۴۱۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاء: زین الدین شیرازی، تا: ۱۰۸۸ ق، کاغذ: اصفهانی

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

هر نجاست منفعل و نجس می‌شود یا نه؟ مؤلف پس از بیان استدلال کسانی که قائل به انفعال بوده و دلیل قائلین به عدم انفعال و وارد نمودن اشکال به هر دو گروه ظاهراً خود در این مسئله قائل به تفصیل شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۳۲۴/۴

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین اما بعد اکثر الاصحاب علی الانفعال کل ماء قلیل؛ انجام: و اما الاحتیاط فطریقه واضح، هذا ما حررته فی المقام من غیر تعمق... الی صراط المستقیم.

کاتب: احمد بن ابراهیم، تا: ۱۱۷۵ و ۱۱۷۶ق؛ نام مؤلف در متن رساله نیامده و در برگ ۵ نسخه ظاهراً توسط کاتب نوشته شده تمام مسائل این مجموعه از تألیفات وحید بهبهانی است؛ ۳گ (۱۸-۲۱)، ۲۲ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۳/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۳]

● عدم تبیض العبادة بالوجوب والاستحباب و فی

العبادة الكاملة / اصول فقه / فارسی

'adam-u tab'īd-il 'ibāda bi-l-wujūb wa-l-istihbāb wa fi-l 'ibādat-il kāmila

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

دو بند است، با نشان منه «دام ظلّه العالی الی یوم الدین»، سپس یک بند در بداء از همو به خط شاگردش.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲/۳

قواعد و تحقیقات فی... بی‌کتاب، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۸ص (۹۹-۱۰۶)، ابعاد متن: ۱۲×۵، اندازه: ۱۹×۱۰سم [سنا: ف: ۱ - ۹۹]

● عدم تعدی النجاسة بالسراية / فقه / عربی

'adam-u ta'addi-n nijāsa bi-s-sirāya

طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی، ۱۱۶۱ - ۱۲۳۱ قمری

tabātabā'ī karbalā'ī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (1748 - 1816)

موضوع رساله این است که اگر مثلاً دست انسان تا آرنج نجس باشد و برای خوردن غذا آن را تا ساعد بشوید آیا آن مقدار از دست پاک می‌شود و همچنین مقداری از لباس نجس شسته شود آن مقدار پاک می‌شود؟ یا به واسطه اتصال به بالای دست و به بقیه لباس نجس، پاک نمی‌شود؟ فرموده است پاک می‌شود چون سرایت، موجب تنجیس است نه اتصال.

آغاز: بسمله. حمد له مسألة اعلم ان المعروف من مذهب الأصحاب عدم تعدی النجاسة بالسراية فاذا اصاب نجاسة فغسل

آغاز و انجام: برابر ۱

یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کتاب، بی‌تا؛ ۱۱گ، ۱۵ سطر [ف: ۶ - ۴۴۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۹۷۹

انجام: برابر ۱

یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کتاب، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱گ، اندازه: ۴۳×۲۶سم [ف: ۶ - ۴۴۶]

۲۵. قم؛ اعظم قم؛ شماره نسخه: ۴۲۸/۳

آغاز: برابر ۱؛ انجام: دل دشمن را از کدورات و بد اندیشی شست و شوی فرمود معمار عدالتش جهان خراب را از نو طرحی انداخته و مهندسی ابالیس مملکت ویرانرا از فیض فضل خود ابادان ساخته و هو السلطان ابن السلطان ابن السلطان عضد الدولة و الخلافة و الدینای و الدین ابوالمظفر یعقوب خان

در یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه. فقط مقدمه را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کتاب، بی‌تا؛ مهر: «عیده الراجی محمد علی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز، ۲گ، اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: مخ: ۳ - ۱۳۷۰]

۲۶. قم؛ اعظم قم؛ شماره نسخه: ۳۹۱۷/۲

آغاز و انجام: برابر ۴

در فهرست با عنوان «نفس» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کتاب، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴گ (۴-۷)، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: مخ: ۵ - ۲۲۳۴]

● عدلیه / کلام و اعتقادات / فارسی

'adliye

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۱۴/۲

آغاز: بسمله. شهدالله انه لا اله الا هو و الملائكة... بدان ایدک الله تعالی که باید شاهد غیر مشهود له باشد و شهادت هیچکس در حق خودش مقبول نیست؛ انجام: و همان علم امانت را بمن برگردانی بحق محمد و یخدای محمد و بسوره محمد و آل محمد بی‌کتاب، تا: چهارشنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۲۸۹ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۵گ (۱۷-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۷×۱۱/۲سم [ف: ۹ - ۳۷۵]

→ عدم اعتبار رؤیة الهلال قبل الزوال < رؤیة الهلال

→ عدم انسداد باب العلم < تسدید الفقهاء

● عدم انفعال ماء القلیل / فقه / عربی

'adam-u infī'āl-i mā'-il qalīl

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

در این رساله بحث می‌شود از اینکه آیا هر آب قلیل به ملاقات

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و دو؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276260

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳

المنصوری عفی عنه

بی کا، تا: چهارشنبه ۲ ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۳گ (۱۴۵-۱۴۷ر)، اندازه: ۲۰×۱۵سم [ف: ۹-۸۸۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۴۵/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: اسماعیل فرزند کاظم حسینی تنکابنی، تا: ۱۲۶۳ق؛ با اتدکی قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۱۶۲-۱۶۸)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۶سم [ف: ۳۰-۴۲۴]

● علم الواجب / فلسفه / عربی

'ilm-ul wājib

استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف، -۱۰۳۳ قمری
estārābādī, mohammad amīn ebn-e mohammad šarīf (-
1624)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۶۴

آغاز: بسمله، الحمد لله فاطر السموات والارضین و صلوه و السلام؛

انجام: فتامل کذا کان فی نسخه الاصل ... و الله یعلم

خط: نسخ، کا: بهاءالدین محمد مختاری حسینی نائینی سبزواری، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: کالینگور،

۲۴گ، ۲۷ سطر [رایانه]

● علم الواجب = کیفیت علم باری / فلسفه / عربی

'ilm-ul wājib = keyfiyat-e 'elm-e bārī

میرداماد، محمد باقر بن محمد، -۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-
1632)

رساله‌ای است بسیار مختصر در علم باری تعالی و معنای آن.

آغاز: بعد الحمد لمفیض العلم و واهب العقل و الصلوة علی افضل المرسلین و اله الطاهرین فیقول احوج الخلق الی الله الغنی محمد بن محمد المدعو بالباقر الداماد الحسینی ... و ضابط مقام التحقيق فی علم الواجب السابق العلم قد یطلق علی المعنی المصدری ...

انجام: فان العلم الحاصل بالاکتساب انما یکون علما تجددیا و العلم التجددی لایکون علما حضوریا کما ارتکز من مدارک المحققین علی ما فصل فی زبرهم فتامل و السلام علی من اتبع الهدی.

چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی، در مصنفات میرداماد، جلد ۱، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۱

[دنا ۶۰۷/۶۰۸-۶۰۸ (۲۷ نسخه)؛ الذریعة ۲۲۴/۱۵ و ۴۰۲/۱۲؛ حکیم استرآباد ۱۲۳-۱۲۴ و ۱۶۱-۱۶۲؛ معجم التراث الکلامی ۲۹۲/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۸/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته تعلیق، بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۶ق؛ ۲گ (۱۲۹-۱۳۰پ)، ۳۱ سطر (۱۹/۵×۹/۵)، اندازه: ۲۶×۱۱سم [ف: ۳-۳۰۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض: ۱۳۱۴۳

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۰۶۵ق [الفبائی: -۴۰۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۵۳۶/۱۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن حمید، تا: با تاریخ ۱۰۸۹ق؛ ۳ص

(۱۱۴-۱۱۶)، ۱۴-۱۹ سطر، اندازه: ۲۰/۸×۱۵/۸سم [ف: ۴۳-۱۴۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۶۷/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: کالینگور،

۲گ (۵۶پ-۵۷ر)، اندازه: ۱۹×۱۵سم [ف: ۲۰-۴۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۴۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش ۱۴۰ M (۸۲۰۱)؛

بی کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ اص (۱۳۸) [عکسی ف: ۳-۴۲۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴۲/۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی،

۱گ (۱۶۴پ-۱۶۴ر)، اندازه: ۲۴×۱۴سم [ف: ۱۴-۱۹۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۰۳۶/۶۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱گ

(۴۰۵ر-۴۰۵پ)، اندازه: ۳۰×۱۸/۵سم [ف: ۱۸-۲۱۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۹۶/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛

۱گ (۱۲۴)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۳سم [ف: ۳۳-۱۸۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۱۳/۳

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۴-۱۵ر)،

اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف: ۲۰-۲۷۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۱/۵-طباطبائی

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۰گ [ف: ۲۳-۵۷۶]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰/۷-طباطبائی

آغاز: برابر

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱گ (۱۲۹)،

اندازه: ۲۱×۱۷سم [ف: ۲۲-۱۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۱۶/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد بن علی محمد رشتی، تا:

۱۲۲۰ق، جا: نیم آورد اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی، اص (۲۹۷)،

اندازه: ۲۲×۱۵/۵سم [ف: ۹-۵۸۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۴۳۸/۶

خط: نسخ، کا: محمد حسن جوینی شیرازی، تا: ۱۲۳۷ق، جا:

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و دو؛ به کوشش مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276260

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳

المأموم؛ ه وجوب استحضر النية. نام دیگر این رساله «اثنا عشریه» است.

آغاز: بسمله. و من جناب فضلک الاستیفاق و الاستیزاع یا علم یا حکیم سبحانک اللهم انی للسان هذه الذمة المخدجة ان یوازی حقوق نعمک و حمدی لنعمائک من اسطع مابلج و ارجع من فضلک علی و کیف لیان هذه اللهجة الممرجة ان یدانی قطوف کرمک بالشکر و شکرى لآلائک من المع ما لمع و التمع من طولک لدى. فیقول ... محمد بن محمد یلقب الداماد الحسینی ... انی مذمضرت العلم و تمصرت الحکمة ... هممت بارشاد التائهن ... فهجت الی احصاف العلم القویم من الصراط المستقیم و عرجت فی درج افلاک الحکمة الایمانیة المتینة بالافق المبین و الآن حیث اجبت عن مسائل سئلت عنها فاملیت علی عصابة محفل الدرس شطرا فائحا من زواهر الکلام ... الحت علی عصابة من الاولاد الروحانية بالاقتراح کی اخرطها فی سمط صحیفة ... فها انا اضرب بعصا الفحص حجر القریحة فتفتجر منه اثنا عشر عینا لیعلم کل اناس مشربهم.

[الذریعة ۳۸۲/۱۵ و ۳۸۳ رقم ۲۳۸۶؛ دنا ۷۳۶/۷ (۳۰ نسخه)]

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۳۶۰۵

آغاز: کامله العیار فاضله النظام صحیحة المیزان قویمة المعیار هی کالاسطرلابات عقلیة؛ انجام: و لا من حیث انها علة متقدمة امتنع أن یكون للمجموع تقدم فنقول انا لا نعنى بهذا ...

در فهرست «افق المبین» آمده؛ خط: نستعلیق، بی ک، تا: با تاریخ ۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف، مقابله نسخه را شاگرد مؤلف نظام الدین احمد جیلی شب چهارم شوال ۱۰۱۶ به پایان برده؛ ۲۶۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۰۶/۳ و ۲۱۷۹/۳ عکسی

آغاز: الصحیح هو المشهور عند الاصحاب من استحباب الوضوء للصلاة المندویة؛ انجام: عن مولانا الباقر علیه السلام و البقاء حایض فی المعنی هل یتعین فی الضربه او الضربتان حکم بعضهم بالضربتین ولست اجدله مستنداً فکن فیہ من المتوقفین.

بعضی مباحث متفرقه کتاب به انتخاب کاتب؛ خط: نستعلیق، کا: جمال الدین بن پیر محمد اردستانی، تا: ۱۹ شعبان ۱۰۲۷ق، برای عبدالله مشهور به مرتضی بن مرتضی؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۲۵۷ر-۲۶۹پ)، اندازه: ۵×۱۳/۲سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۱۰۲۷] و [عکسی ف: ۶-۲۲۴]

۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۶۱/۲

آغاز: برابر؛ انجام: و ان الحقیقة الامکانیة فی حد جوهرها مفتاقه الی ابداع الجاعل ایاها فالجاعل بجعله سنح جوهر المهیة و یفعل نفس ذاتها فیتزع منها الوجود.

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمدامین بن محمود واعظ طبسی، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۰۳۸ق؛ محشی با امضای «منه دام عزه، منه دام بقائه»؛ جلد: تیماج اسلمی، ۳۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف مخ]

● **عیون المسائل = ترتیب فتاوی النووی / فقه اعربی**
'uyūn-ul masā'il = tartīb-u fatāwa-n nawawī

عطار، علی بن ابراهیم، ۶۵۴ - ۷۲۴ قمری
'attār, 'alī ebn-e ebrāhīm (1257 - 1325)

در این کتاب مسائل مهمی که از محیی الدین یحیی نووی سؤال شده و او پاسخ داده به ترتیب ابواب فقهی شافعی تنظیم گردیده است. ترتیب دهنده از نگارنده متن به «شیخی و قدوتی» و به گونه در گذشته یاد می کند. که می گوید آن را به ترتیب ابواب فقه ساختم. آنچه از آن شیخ در مجالس ایشان «شنیده بودم» که در آن فتاوی نیاورده بود را بر آن افزودم. آغاز می کند به کتاب الطهارة، صلاة، مساجد، سلام ... و سریندهای کوچکتر «باب» و «مسألة، مسألة».

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین خالق السموات و الأرضین و من فیهن ... مسألة اذا وقع فی الماء نجاسة اولاقها فما حکمه علی مذهب الشافعی رضی الله عنه بجمیع وجوه الخلاف والتفصیل فیہ، الجواب: ان الماء ضربان متغیر بالنجاسة و غیره الضرب الاول المتغیر بها و هو قسمان احدهما متغیر بنجاسة میتة لانفس لها سائلة فهذا نجس علی اصلح الوجهین القسم الثانی متغیر بنجاسة اخرى فهذا نجس بلاخلاف.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض: ۱۶۰۳۷

آغاز: برابر؛ انجام: ان رسول الله صلى الله عليه قصر فی حجة الوداع فی مكة و منا و مزدلفة و عرفات.
موجودی از ابتدای مقدمه تا اواخر کتاب صلاة است؛ خط: نسخ، کا: عبدالرشید بن محمد بن علی ماشاده، تا: ۸۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج، مذهب، ۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۲۱-۹۶۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۰۰۵/۳-عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: و حقیقة التقوی امثال ...
خط: تحریری شکسته، بی ک، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام (در «کتاب الجنایات» «باب فی التفسیر» افتاده)؛ ۴۷ص (۲۰۲-۲۴۸) [عکسی ف: ۱-۶۸]

● **عیون المسائل = اثنی عشریة / فقه اعربی**
'uyūn-ul masā'il = itnā 'ašariyya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

پاسخ به پرسش هایی است که هنگام درس از او کرده اند و آن را پس از صراط مستقیم و افق مبین پرداخته؛ شامل پنج مسأله از دوازده مسأله که بنا بود بنویسد: مسأله ۱. نبذة تتعلق باحکام الوضوء؛ ۲. حدث المتیمم من الجنابة بالحدث الاصغر؛ ۳. وجوب الترتیب بین الاعضاء فی الغسل؛ ۴. نية الاتمام علی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276261

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

01 Ekim 2020

Keywords

Dāmād, Muhammed Bakir
040070Mīr Dāmād – Safavid philosophy – Neopythagoreanism – Neoplatonism – occultism – lettrism – kabbalah – *mathesis* – history of science

Résumé

Les ténors néoplatoniciens et pérennialistes antiquaires de la philosophie safavide sont aujourd'hui largement reconnu par les spécialistes ; mais peu ont admis son tournant néopythagorien tout aussi remarquable. De même que le mode principal de la philosophie néoplatonicienne-néopythagoricienne, en tant que mode de vie impérial safavide, soit la science occulte a été complètement ignoré, rendant impossible une histoire de sa pratique. Le cas du sage-mage shi'ite duodécimain Mīr Dāmād – connu jusqu'à présent comme un scientifique occulte – est ici particulièrement illustratif, car il est en grande partie responsable de cette néopythagorisation de la philosophie safavide – qui est allée jusqu'à la transmogrification d'Ibn Sīnā lui-même en occultiste néopythagorien – par son adhésion à une marque particulière de lettrisme philosophique mamelouk-timouride-aqqyunlu (*'ilm al-ḥurūf*) dans au moins trois de ses nombreuses œuvres. L'exemple de ce lettriste néopythagorien impérial est donc crucial pour comprendre la continuité intellectuelle et religio-politique de la culture shi'ite safavide avec un précédent sunnite, ainsi que les parallèles persans et latins contemporains. De façon plus générale, Mīr Dāmād et le noyau de ses confrères kabbalistes musulmans doivent maintenant être restitués au récit de la *mathesis* qui a fait que la modernité scientifique n'est rien d'autre que le résultat du penchant des premiers philosophes occidentaux modernes à lire le monde comme un texte mathématique.

Mots-clés

Mīr Dāmād – philosophie safavide – néopythagorisme – néoplatonisme – occultisme – lettrisme – kabbalah – *mathesis* – histoire des sciences

...

a wise and letters play of all you can ceive

JAMES JOYCE, *Finnegans Wake*

...

World as (Arabic) Text: Mīr Dāmād and the Neopythagoreanization of Philosophy in Safavid Iran

Matthew Melvin-Koushki
University of South Carolina
mmelvink@sc.edu

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Abstract

The heavily Neoplatonic and antiquarian-perennialist tenor of Safavid philosophy is now widely recognized by specialists; but few have acknowledged its equally notable *Neopythagorean* turn. Likewise, that the primary mode of applied Neoplatonic-Neopythagorean philosophy as a Safavid imperial way of life was *occult science* has been ignored altogether, making impossible a history of its practice. The case of the Twelver Shi'i sage-mage Mīr Dāmād – famed down to the present as an occult scientist – is here especially illustrative: for he was largely responsible for this Neopythagoreanization of Safavid philosophy, which saw the remarkable transmogrification of Ibn Sīnā himself into a Neopythagorean-occultist, by his espousal of a peculiarly Mamluk-Timurid-Aqqyunlu brand of philosophical *lettrism* (*'ilm al-ḥurūf*) in at least three of his many works. The example of this imperial Neopythagoreanizing lettrist is thus crucial for understanding the intellectual and religiopolitical continuity of Safavid Shi'i culture with Sunni precedent, as well as contemporary Persianate and Latinate parallels. Within Western history of science more broadly, Mīr Dāmād and the host of his fellow Muslim kabbalists must now be restored to the master *mathesis* narrative whereby scientific modernity is but the upshot of early modern Western philosophers' penchant for *reading the world as a mathematical text*.